

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
Р. Б. Папірник
« 15 » _____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Групова динаміка і комунікації»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 122 «Комп'ютерні науки» _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ «Комп'ютерні науки» _____

(назва освітньо-професійної програми)

освітній ступінь _____ бакалавр _____

(назва освітнього ступеня)

форма навчання _____ денна _____

(денна, заочна, вечірня)

розробник _____ Кривенкова Людмила Юріївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Групова динаміка і комунікації» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, забезпечує професійний розвиток бакалавра та спрямована на формування в майбутнього фахівця розуміння основ групової динаміки, професійних компетенцій, які пов'язані з ефективною груповою роботою, групової згуртованості. Програма курсу «Групова динаміка і комунікації» складається з наступних основних розділів: групова динаміка, в якому розглядається динаміка розвитку групи та команди, ознаки та створення високоефективної команди, розподіл командних і функціональних ролей, правила проведення нарад і ділових зустрічей; комунікації: усні, міжособистісні, письмові, ділові, підготовка публічного виступу і ефективного презентації. Розглядаються також питання аргументації і переконання, вирішення конфліктів в професійних комунікаціях.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				II
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4		120
Аудиторні заняття, у т.ч. :	46			46
лекції	30			30
лабораторні роботи	16			16
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч. :	74			74
підготовка до аудиторних занять	14			14
підготовка до контрольних заходів				
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30			30
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни. Метою викладання дисципліни «Групова динаміка і комунікації» є формування у студентів цілісного уявлення про предмет, професійних компетенцій, пов'язаних з ефективною побудовою групової роботи і комунікаціями в професійному контексті в області колективної розробки програмних продуктів; оволодіння основами ефективної роботи з колегами, концепціями групової динаміки; вміння проводити класифікацію групових і управлінських ролей; розуміння методів управління конфліктами і стресами в команді і стратегіями вирішення конфліктів; розвинути здатність здійснювати ділове спілкування і публічні виступи, вести переговори, наради, ділову переписку, усні і електронні комунікації.

Завдання дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни «Групова динаміка і комунікації» є вивчення засадничих теоретичних положень про сукупність процесів і явищ, що виникають в групах розробників програмного забезпечення, що зачіпають групову динаміку, формування вміння проводити класифікацію групових і управлінських ролей, навичок ефективної усної і письмової комунікації як в міжособовому, так і міжгруповому спілкуванні в процесі розробки програмного забезпечення.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні відомості загальної теорії групової динаміки та комунікацій;
- основні соціально-психологічні характеристики груп;
- основи теорії аргументації;
- стратегії вислуховування, переконання та ведення переговорів;
- принципи ефективної усної та письмової комунікацій;

вміти:

- оцінювати та аналізувати неформальну структуру групи, визначати схильність до певної групової ролі;
- застосовувати техніки активного вислуховування, малої розмови, передачі конструктивного зворотного зв'язку; сприйняття критичного зворотного зв'язку.
- застосовувати техніки контролю емоційного напруження та вирішення конфліктів;
- проводити ефективні наради, робочі зустрічі;
- створювати формальну презентацію доброї якості;

- володіти принципами усної комунікації та аргументації.

Пререквізити дисципліни. Успішне опанування курсу «Групова динаміка і комунікації» передбачає знання та навички з гуманітарної підготовки в обсязі програми середньої школи.

Постреквізити дисципліни. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців знання основних понять і методів побудови та розвитку ефективних ІТ команд, вміння застосовувати знання у процесі розподілу ролей в команді, готовність до роботи на загальний результат, володіння методами ефективних комунікацій, що застосовуються при вивченні дисциплін: «Технологія створення програмних продуктів», «Конструювання програмного забезпечення»

Компетентності:

- **ІК.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі комп'ютерних наук або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів комп'ютерних наук, інформаційних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
- **ЗК-6.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК-8.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- **ЗК-9.** Здатність працювати в команді.
- **ЗК-10.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК-12.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- **ЗК-13.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК-14.** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- **ЗК-15.** Здатність діяти на основі етичних міркувань.

Програмні результати навчання:

- **РН-6.** Проявляти допитливість, схильність до ризику, вміння мислити, надихатись новими ідеями, втілювати їх, запалювати ними оточуючих, комбінувати та експериментувати.
- **РН-7.** Будувати зв'язки та відносини з людьми, враховувати точку зору колег, розуміти інших людей, виражати довіру команді, визнавати свої помилки, уникати та запобігати конфліктам, стримувати особисті амбіції. Здійснювати підбір і підготовку інформації та задач проектній команді, ставити цілі і формулювати завдання для реалізації проектів і програм.
- **РН-11.** Реалізовувати систему моральних стосунків у професійній діяльності.

Заплановані результати навчання:

- формування теоретичних знань та практичних навичок у відповідності з поставленою метою;
- здатність ефективно працювати з колегами враховуючи поняття і методи групової динаміки;
- створення ефективних презентацій;
- оволодіння ефективними усною та електронною комунікаціями;
- уміння вести перемовини, наради, обговорення.

знати:

- концепції, принципи і методи групостворення, розвитку команд;
- основні соціально-психологічні характеристики груп;
- методи формування і розвитку команд в ІТ;
- етапи становлення ефективної команди, побудови роботи в команді;
- класифікацію групових і управлінських ролей;
- принципи і методи організації ділових комунікацій;
- основи теорії аргументації;
- основні принципи ведення переговорів, наради;
- причини виникнення та методи управління конфліктами і стресами в команді;
- вимоги ведення ділової переписки.

вміти:

- організувати роботу групи, створювати ефективну команду;
 - планувати розвиваючі дії, спрямовані на підвищення узгодженості та згуртованості командних і групових дій;
 - оцінювати та аналізувати неформальну структуру групи;
 - здійснювати типові методи діагностики розподілу командних ролей, визначати схильність до певної групової ролі;
 - застосовувати техніки контролю емоційного напруження та вирішення конфліктів;
 - проводити ефективні наради, робочі зустрічі;
 - створювати презентацію індивідуальної і групової роботи хорошої якості;
 - володіти принципами усної комунікації та аргументації;
 - оцінювати ефективність професійних комунікацій, як в індивідуальному режимі, так і всередині команди.
- **Методи навчання** – практичний, наочний, словесний, робота з книгою. Практичних навичок студенти набувають на аудиторних лекційних та лабораторних заняттях.
- Форми навчання** – аудиторна, позааудиторна, індивідуальна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Групова динаміка					
Вступ до дисципліни, основні терміни і феномени.	4	2			2
Види команд. Принципи роботи команди.	6	4			2
Динаміка розвитку групи та команди.	8	4			4
Високоєфективні команди.	18	4		8	6
Організація та проведення нарад і робочих зустрічей.	4	2			2
Разом за змістовим модулем 1	40	16		8	16
Змістовий модуль 2. Комунікації.					
Усні комунікацій в груповій / командній роботі.	4	2			2
Письмові ділові комунікації.	4	2			2
Публічний виступ і ефективна презентація.	12	2		4	6
Теорія аргументації і переконання.	6	2			4
Міжособистісні комунікації в груповій / командній роботі.	6	2			4
Усні ділові комунікації.	6	2			4
Конфлікти в професійних комунікаціях.	12	2		4	6
Разом за змістовим модулем 2	50	14		8	28
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	120	30		16	74

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни, основні терміни і феномени.	2
2, 3	Види команд. Принципи роботи команди.	4
4, 5	Динаміка розвитку групи та команди.	4

6, 7	Високоєфективні команди.	4
8	Організація та проведення нарад і робочих зустрічей.	2
9	Усні комунікації в груповій / командній роботі.	2
10	Письмові ділові комунікації.	2
11	Публічний виступ і ефективна презентація.	2
12	Теорія аргументації і переконання.	2
13	Міжособистісні комунікації в груповій / командній роботі.	2
14	Усні ділові комунікації.	2
15	Конфлікти в професійних комунікаціях.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття навчальним планом не передбачені.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1- 4	Високоєфективні команди	8
5, 6	Ефективні презентації та публічний виступ.	4
7, 8	Реагування в конфліктній ситуації	4

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	14
2	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Професійні психологічні особливості розробників програмного забезпечення Керівництво командами. Лідерство. Ключові командні ролі Поняття міжособистісного конфлікту і його особливості. Стили вирішення міжособистісних конфліктів : ухилення; згладжування; примус; компроміс; вирішення проблеми.	30 6 6 6 12
3	підготовка до екзамену	30

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Письмовий, усний, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студента здійснюється за допомогою 100-бальної системи оцінювання, що має відповідні оцінки в національній шкалі і шкалі ECTS.

Змістовий модуль 1. Групова динаміка

лабораторна робота «Високоєфективні команди» (максимальна кількість балів – 100):

- виконання лабораторної роботи та її оформлення – 60 балів;
- відповідь на теоретичне питання №1, №2 при захисті лабораторної роботи (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 40 балів;
 - правильна відповідь на питання 20 балів;
 - відповідь на питання потребує деяких уточнень 16 – 19 балів;
 - відповідь на питання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в визначеннях або висновках) 6 -15 балів;

- відповідь на питання зі значними помилками (не розкрита сутність питання, висновки поверхневі або суперечать один одному) 1 - 5 балів;
- неправильна відповідь або немає відповіді 0 балів.

Підсумкова оцінка зі змістового модуля 1 визначається як оцінка за лабораторну роботу змістового модуля 1.

Змістовий модуль 2. Комунікації.

лабораторні роботи (максимальна кількість балів – 100 за кожну):

«Ефективні презентації та публічний виступ.»

«Реагування в конфліктній ситуації»

- виконання лабораторної роботи та її оформлення – 60 балів;
- відповідь на теоретичне питання №1, №2 при захисті лабораторної роботи (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 40 балів;
- правильна відповідь на питання 20 балів;
- відповідь на питання потребує деяких уточнень 16 – 19 балів;
- відповідь на питання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в визначеннях або висновках) 6 -15 балів;
- відповідь на питання зі значними помилками (не розкрита сутність питання, висновки поверхневі або суперечать один одному, порушена послідовність викладення) 1 - 5 балів;
- неправильна відповідь або немає відповіді 0 балів.

Підсумкова оцінка зі змістового модуля 2 визначається як середня між оцінками за лабораторні роботи змістового модуля 2.

- екзамену

Екзамен проводиться в письмовій формі у вигляді відповідей на білети, що містять 5 теоретичних питань. До складання екзамену допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план дисципліни – отримали не менше 60 балів з кожного змістового модуля.

Екзамен (максимальна кількість балів – 100):

- відповідь на теоретичні питання (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 100 балів;
- правильна відповідь на питання 20 балів;
- відповідь на питання потребує деяких уточнень 15 – 19 балів;
- відповідь на питання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в формулюваннях або висновках) 10 -14 балів;
- відповідь на питання зі значними помилками (не розкрита сутність питання, порушена послідовність викладення, висновки поверхневі або суперечливі) 1 – 9 балів;
- неправильна відповідь або немає відповіді 0 балів.
- неправильне виконання завдання або немає розв'язання 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середня між підсумковими оцінками за змістові модулі 1, 2 та оцінкою екзамену.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущена лекція відпрацьовується підготовкою конспекту відповідно до теми пропущеного заняття та його захистом. Пропущені лабораторні заняття відпрацьовуються студентами самостійно. Виконуються завдання відповідного лабораторного заняття з подальшим їх захистом.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Чанько А.Д. Команды в современных организациях: учебник. - СПб.: Изд-во «Высшая школа менеджмента», 2011. – 408 с.
2. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Теория и практика командообразования. Современная технология создания команд. - Санкт-Петербург: Речь, 2011. – 304 с.

3. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Эффективная команда: шаги к созданию. Руководство для тех, кто хочет создать свою команду. — СПб.: Речь, 2003. — 128 с.
4. Архипенков С. Руководство командой разработчиков программного обеспечения. - М.: Самиздат, 2009. - 79 с.
5. Захарова, И.В. Деловые коммуникации: практикум. - Ульяновск: УВАУГА(И), 2015. - 131 с.
6. Томпсон, Лей. Создание команды: [пер. с англ.]. - М: Вершина. 2006. - 544 с.
7. Сегеда І. Групова динаміка і комунікації. - Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 59 с.
8. Гришина Н. В. Психология конфликта. 2-е изд. - СПб.: Питер, 2008. — 544 с: ил.
9. Кашапов М.М. Психология конфликта: учебник и практикум для академического бакалавриата - М.: Издательство Юрайт, 2016. — 184 с.
10. Ситников В. Л. Практикум по психологии командообразования: учеб. пособие / В. Л. Ситников, А. В. Комарова, Т. В. Слотина. - СПб.: Петербургский гос. ун-т путей сообщения, 2011. - 217 с.
11. Каймакова М.В. Коммуникации в организации. – Ульяновск: УлГТУ, 2008. – 73 с.
12. Аминов И.И. Психология делового общения. - М.: Омега-Л, 2009г. - 304 с.
13. Тульчинский, Г.Л. Логика и теория аргументации: учебник для академического бакалавриата / Г. Л. Тульчинский, С. С. Гусев, С. В. Герасимов; под ред. Г. Л. Тульчинского. — М.: Издательство Юрайт, 2016. — 233 с.
14. Емельянов С.М. Практикум по конфликтологии. - СПб.: Питер, 2009. - 384 с.
15. Уейншенк С. 100 главных принципов презентации. - СПб.: Питер, 2013. – 288 с.
16. Муромцева А. Искусство презентации. Основные правила и практические рекомендации. - М.: Флинта, Наука, 2011. – 111 с.
17. Вайссман Д. Искусство делать эффективные презентации.- М.: Акваринариновая Книга, 2012. – 272 с.

Допоміжна

1. Белбин Р. М. Типы ролей в командах менеджеров. Пер. с англ. - М.: ГИППО, 2003. - 232 с.
2. Демарко Том, Листер Тимоти. Человеческий фактор: успешные проекты и команды, 3-е изд. - СПб: Символ-плюс, 2014. -288 с.
3. Рейнольдс Г. Искусство презентаций. Идеи для создания и проведения выдающихся презентаций. – М.: Вильямс, 2014. – 320 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. <https://ru.coursera.org/learn/negotiation-skills>
2. <https://ru.coursera.org/specializations/effective-business-communication>
3. <https://ru.coursera.org/specializations/conflict-management>
4. <http://www.glennparker.cbm/Freebees/article-teamwork-and-teampay.html>
5. http://www.happv-pm.com/sw_team_management.pdf

Розробник _____ (Л. Ю. Кривенкова)

Гарант освітньої програми _____ (Н. М. Єршова)

Силабус затверджено на засіданні кафедри прикладної математики та інформаційних технологій

Протокол від «12» жовтня 2019 року № 3